

PLIN032 Gramatika a korpus

1

G13 14.00-15.30

Jak vyhledat v korpusu variantní tvary infinitivu?

Kolik má čeština variantních koncovek infinitivu a jaká je jejich distribuce?

Může variantní infinitiv působit pouze variantní koncovka, nebo je variantnost závislá i na něčem dalším?

Může nám pomoci lingvistická znalost pravidel tvoření tvarů od kmene minulého/infinitivního?

Lze uvedená pravidla formalizovat a převést do dotazů cql?

Koncovky infinitivu

[tag="Vf.*" & lc!=".*t"]

[tag="Vf.*" & lc!=".*(t|ti)"]

[tag="Vf.*" & lc!=".*(t|[tc]i)"]

https://www.korpus.cz/kontext/view?viewmode=kwic&pagesize=40&attrs=word&atrs=tag&attr_vm=visible-kwic&base_viewattr=word&refs=%3Ddoc.title&q=~IYOyOcmSyicg&cutoff=0

Jaká je distribuce variantních koncovek?

Je možné formulovat pravidla pro vyhledání lemmat sloves s variantním *-i* v infinitivu?

Pokuste se zjistit, zda zakončení infinitivu na *ť* je pouze ve slovenských textech.

Zkuste opakovat dotaz v korpusu synv11

Variantnost kmenotvorné přípony

Kolísání mezi třídami :

1. třída bez kmenotvorné přípony a 2. třída s kmenotvorným -nou-

Variantní kmenotvorná přípona -e-/-i-

Je *tančit* a *tancovat* synonymní?

Lze vyhledat jednoduše dvojice jako *obléci/obléknout*?

[lemma=".*[hk]nout" & lc=".*(č(u|eš|e|e[mt]e|ou)|ž(u|eš|e|e[mt]e|ou))"]

Jsou vyhledaná data kompletní?

Tys mu to řekl? Asi jsem se podřekl.

Nevěděl jsem, že mu to nesmím

Musel jsem se

Zkusme: [lc=".*([eéí]|ou)[kh]nout" & tag="X.*"]

Voni , byli to Češi , no jasně , dneska už sem nad tim , povídaj : Jo , ale tvoje ! A trošku mě tam porasili , že sem ani nemoh říknout , hele já sem taky dobrej Čech , a ňák s nima tu mejlku vyrovnat , když se ruka k ruce vine , tak je šmé , he ? No dneska už se tomu směju .

Lze vyhledat jednoduše dvojice jako *myslit/myslet*?

Pomozme si IJP

<https://prirucka.ujc.cas.cz/?id=myslet&dotaz=mislet&ascii=1#bref3>

Existují další případy, které IJP neuvádí a lze je jednoduše získat?

Je *tančit* a *tancovat* synonymní? A co *chytit* a *chytnout*?

Zkusme Morfio:

<http://morfio.korpus.cz/kbDg8PZy>

<http://morfio.korpus.cz/xQ70InOi>

Varianta kořenové samohlásky

Kterých kořených samohlásek se týká?

Zkusme *Morfio*: <http://morfio.korpus.cz/pr1IOVqu>

Existuje variantnost v prefixu?

Kde by připadala v úvahu?

Jaké varianty prefixu připadají v úvahu?

Varianty lišící se kvantitou (*nahradit/náhrada*), kvalitou (*dovést/důvod*), vokalizací.

Na čem závisí alternace *o/e* v prefixu?

Zkusme *Morfio*: <http://morfio.korpus.cz/4cZX2deZ>

Ke čtení a zadání úkolu na 2. 10. 2023:

OSOLSOBĚ, Klára. Synonymní/variantní tvary infinitivu jako problém konzistentní lemmatizace. In Jana, Bílková; Kolářová, Ivana; Vondráček, Miloslav. *Lingvistika – korpus – empirie*. 1. vyd. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 2020. s. 28-41. *Lingvistika – korpus – empirie*. ISBN 978-80-88211-13-6.

- Varianty slovesných tvarů od kmene přítomného
- Které tvary od kmene přítomného mohou mít v češtině varianty?
- Jak je vyhledáme v korpusech?
- Jak je hodnotí kodifikace?
- Jak se variantnost odrazí ve slootovorné variantnosti?